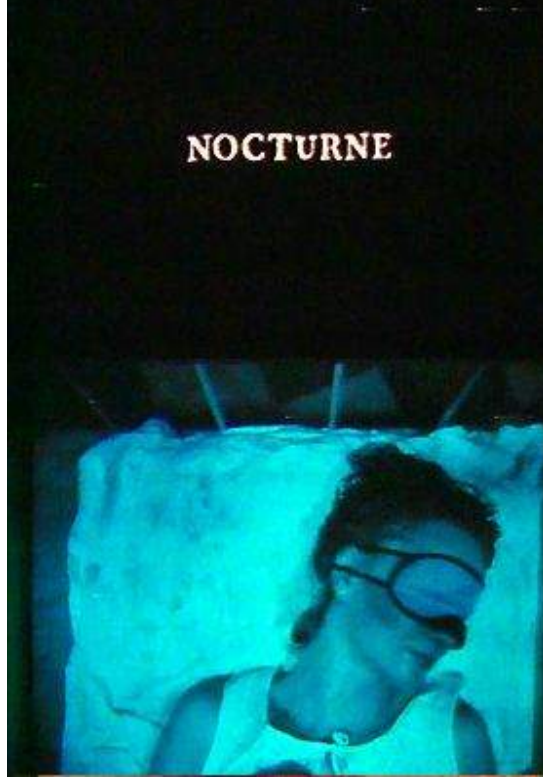

NOCTURNE ÜZERİNE NOTLAR...

Katkı Maddesi ve Koruyucu Yoktur

Özgür Erdi Akbaba

Bir sabah uyandım, ormanda yalnız başıma kalmış halde. “Ben buraya nasıl geldim?” diye sormadan yanı başımda birkaç yapraklık bir defter ve bir kalem gördüm... Bu kısa filmi izledikten sonra böyle bir hissiyat içindeyim, çünkü film aydınlıkla karanlık arasına giriyor.

Aydınlıktan uzak, noktürn (gece müziği) havasında bir kadın, özgür ama zifiri bir mottosu var. Görmez gözleri, ama olsun, kuşlar ona yol gösterecek kadar çıkmaz sokak rotasındalar.

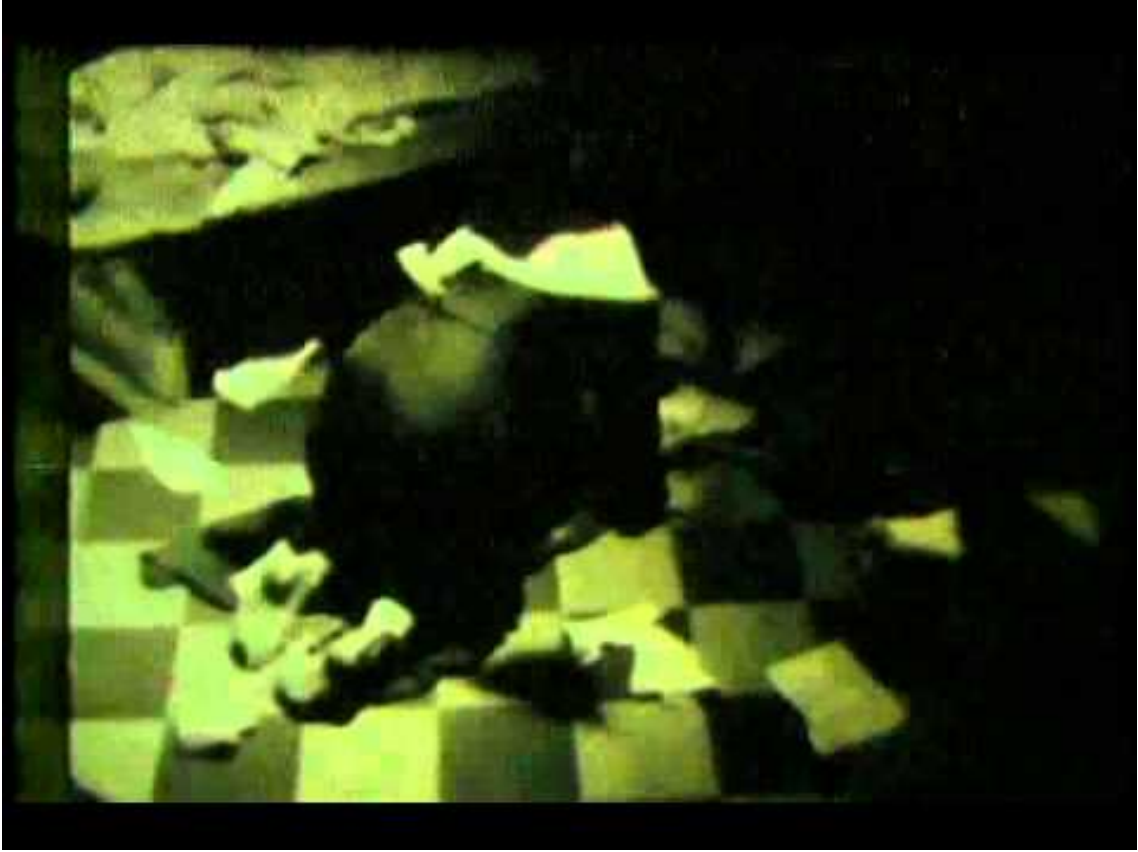
Karanlık odada sabit kamera çekimiyle bir kadın görünür ama pencerede aydınlık gün ışığı vardır. Ardından camı kırarak içeri giren bembeyaz giyimli bir kişinin görünmesiyle film başlar. Endişe rüyada belirmiş, kabus uykusuzluğu getirmiştir.

Kadın, telefonda başka bir kadınla konuşurken çay yapraklarının tozuyla demlenemeyen bir çay tadı verir. Filmden alınan belki de en net iki duygudan birisi kadının mutsuzluğudur. Kadının neden mutsuz olduğunu anlamak zor olsa da duyduğu endişe camı kırıp içeri dalan adamda somutlaşarak bir parça olsun bilinmezliği aralar. Telefonda konuştuğu diğer kadına gözlerinden sorununu dile getiren başkarakter uyku bandı takar, gözlerini ovuşturur ve sonra gözüne ilaç damlatarak çözüm bulmaya çalışır ve bizlere yorum yolunu kapatır.

Filmde sık kullanılan kırmızı ışıklı ampul ile kadının sergilediği karakterin durağanlığının uyum sağladığını söylemeden geçmeyelim. Filmin anlaşılır güzel metaforlarından biri, şişeden hızla yere dökülen suyun ardından kadının gözünden akan bir damla gözyaşının çiçeğin yapraklarının üzerine düşmesi. Bunu çok iyi bir detay olarak işaret edebilirim. Filmin diyaloglarının da metaforik anlamlar çağrıştırılması istenmiş. Örneğin, “*Işığın saklayabileceği şeylerden korkuyorum.*” sözü buna iyi bir örnek.

Mizansenini oluşturan aksesuarlar da sekansı tam anlamıyla karşılamış, kırmızı ışığın yanı sıra çevirmeli telefon, göz bandı, vantilatör ve kağıt mendil bunların başlıcaları.

Filmde verilmek istenen iki net duygudan diğeri, kadının kuş sevgisidir. Diyaloglarda anlaşılır devamlılığın olmamasına rağmen “*Kuşunu yarın sabah alacağım.*” sözü ile finalde kadının mutlulukla gökyüzünde uçan kuşları izlemesi, bu tezi güçlendiriyor. Bir başka net verilen kısım, saat 6:10’da Kopenhag üzerinden Buenos Aires’e uçulacağı ve kadının gün ışığından korkarak hareket etmesi ve planlarını ona göre yapması. Kuş ve uçağın ortak eyleminin uçmak olması endişenin kaynağı olabilecek fobik bir vurguya işaret etmesi açısından önemli.

Filmin tamamına baktığımızda bir bütünlük görmek zor, daha çok bir tür deneme-film olarak görülüyor. Anlatını parçalı olması nedeniyle, hareketli görüntüyü bir bütün olarak değil, parça parça ele aldık. Bu tarz, belki dozunda yapıldığında etkileyici bir söylem olabilir. Işığın kameraya etkisinden dolayı bazı sahnelerde kontrolümüzün kısıtlanması da başka bir durum. Bunda filmin günümüze ulaşan kopyasının zayıf bir video olması da etken olsa gerek.

Lars von Trier, deneysel çalışmalarıyla ünlü yönetmen, bu kısa filmi yazıp çektiğinde henüz 24 yaşındaydı. Böyle bir yaşta bu tür sinema adımlarının çok büyük olduğunu düşünüyorum. Her ne kadar filmi yer yer olumsuzlasam da özgünlüğünün altını çizmem gerekiyor.